

POSTANOWIENIE

24 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 24 stycznia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M.T.
przeciwko Miastu O.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej M.T.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 27 marca 2023 r., I AGa 175/22, VII GCo 88/24,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża M.T. kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3) oddala wniosek radcy prawnego R.B. o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce w postępowaniu kasacyjnym.**

[M.O.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 marca 2023 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie z powództwa M.T. przeciwko Miastu O. o zapłatę, na skutek apelacji powódki i pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z 28 września 2022 r., VII GC 309/17, zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2 i 3 o tyle, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 44 659,24 zł; w punkcie 5 i 6 o tyle, że nakazał ściągnąć od powódki kwotę 12 328 zł, zaś od pozwanego kwotę 70,80 zł tytułem

kosztów sądowych (pkt I), oddalił apelację powódki w pozostałej części, zaś apelację pozwanego w całości (pkt II) oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego 8045 zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej (pkt III).

Powódka wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu II instancji, zaskarżając to orzeczenie w części, tj. w zakresie punktu II w zakresie oddalenia apelacji powódki w pozostałej części oraz w zakresie punktu III w całości oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w części, tj. w zakresie punktu II i III i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji, a w przypadku stwierdzenia podstaw – również o uchylenie we wskazanej części zaskarżonego orzeczenia Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi. Ponadto, powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania za I i II instancję oraz kosztów postępowania kasacyjnego według norm prawem przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona powodowa wskazała, że skarga kasacyjna ma być oczywiście uzasadniona.

Pozwany złożył odpowiedź na skargę kasacyjną powódki i wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego całości kosztów procesu przed Sądem Najwyższym, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia. Jest zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c., skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie.

Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (zob. postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne wciąż uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Jako przyczynę kasacyjną mającą uzasadniać przyjęcie skargi do rozpoznania powódka wskazała oczywistą zasadność skargi, która, w jej ocenie, ma wynikać z rażącego naruszenia przez Sąd II instancji art. 471 k.c.

Na tle tej przesłanki w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie każde naruszenie prawa, nawet oczywiste, przesądza o zasadności skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 15 lutego 2007 r., V CSK 485/06). Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu prawa nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem mimo takiego naruszenia prawa, orzeczenie może być prawidłowe (postanowienie SN z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Wynika to z założenia, iż nie jest funkcją postępowania kasacyjnego weryfikowanie wszelkich naruszeń prawa w toku postępowania przed sądami *meriti*, w tym także przed sądem odwoławczym. Przesłanka „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej” nie odpowiada ponadto w pełni przesłance „oczywistego naruszenia prawa” przez wydanie zaskarżonego orzeczenia (postanowienie SN z 20 lutego 2008 r., V CSK 512/07).

W przypadku analizowanej przyczyny kasacyjnej chodzi o szczególne, kwalifikowane, wręcz rażące wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji (nie zaś sąd *a quo*, bowiem skarga kasacyjna nie przysługuje od orzeczeń sądu pierwszej instancji), bez wnikliwego wgłębiania się w merytoryczną analizę trafności

orzeczenia (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 7 października 2010 r., I CSK 189/10; z 28 lipca 2011 r., I CSK 77/11), o wyraźny i istotny błąd z zakresu prawa procesowego lub materialnego, który może mieć wpływ na wynik sprawy (postanowienie SN z 26 kwietnia 2012 r., II CSK 640/11). Ponadto w orzecznictwie przyjmuje się, że o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje (a zatem nie musi wyłącznie rozstrzygać) *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz istotny jest skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. zamiast wielu postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08; z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08; z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15).

Skarżący obowiązany jest w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, z jakiego powodu należy uznać, że dane przepisy w ewidentny sposób zostały naruszone (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 września 2013 r., III SK 4/13; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18).

Ponadto skarżącego obciąża obowiązek wykazania, że następstwa stwierdzonej wadliwości postępowania były tego rodzaju, iż kształtowały lub współkształtowały treść kwestionowanego orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z 26 października 2021 r., I CSKP 162/21). Ograniczenie się natomiast przez skarżącego do wyrażenia przekonania, że przy wydaniu zaskarżonego doszło do rażącego naruszenia przepisów postępowania, nie stanowi uzasadnienia wniosku (zob. postanowienie SN z 24 lipca 2007 r., IV CSK 206/07).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy Sąd Najwyższy wskazuje, że powódka nie przedstawiła wyводу prawnego, z którego by wynikało, że wniesiona przez nią skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest bardzo lakoniczny i nie zawiera argumentacji świadczącej o tym, że Sąd II instancji dopuścił się takich naruszeń prawa, które uzasadniałyby stanowisko powódki o oczywistej zasadności wniesionej przez nią skargi.

Powódka wskazuje, że Sąd II instancji bezpodstawnie przyjął, że dochodzone przez powódkę roszczenia, co do których powództwo zostało oddalone, nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem powodującym szkodę. Skarżąca nie wyjaśniła jednak, dlaczego ocena dokonana w tym zakresie przez Sąd *ad quem*, jest, w jej ocenie, nieprawidłowa.

Skarżąca podniosła również, że Sąd II instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego w koniecznym zakresie, co miało wpływ na wynik sprawy a Sądy obu instancji pominęły istotne dowody zgłoszone w toku postępowania. Odnosząc się do powyższych twierdzeń powódki należy w pierwszej kolejności zauważyć, że skarga kasacyjna jest wnoszona od prawomocnego orzeczenia Sądu II instancji, w związku z czym w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powódka nie może się powoływać na ewentualne naruszenia prawa dokonane przez Sąd I instancji. Ponadto, Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyjaśnił, dlaczego pominął dowody zgłoszone przez powódkę w apelacji od wyroku Sądu I instancji, wskazując na wadliwie sformułowane tezy dowodowe, które nie odnosiły się do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka nie przedstawiła jednocześnie argumentów przeciwko ocenie tych wniosków dowodowych dokonanej przez Sąd II instancji.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Mając na uwadze trudną sytuację materialną powódki, która uzasadniała zwolnienie jej od kosztów sądowych w zakresie opłaty od skargi kasacyjnej, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 102 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., postanowił nie obciążać powódki kosztami postępowania kasacyjnego. Jednocześnie Sąd Najwyższy oddalił wniosek radcy prawnego R.B. o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Pełnomocnik z urzędu został ustanowiony dla powódki w toku postępowania kasacyjnego, już po wniesieniu przez powódkę, reprezentowaną wówczas przez innego pełnomocnika, skargi kasacyjnej. Postępowanie kasacyjne w niniejszej sprawie zakończyło się na etapie przedsądu wydaniem postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Do dnia wydania tego postanowienia radca prawny R.B. złożył wyłącznie pismo

opatrzone datą 23 lipca 2024 r. zawierające wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, które to koszty nie zostały zapłacone ani w całości, ani w części oraz informujące o śmierci poprzedniego pełnomocnika powódki. Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Najwyższy uznał, że radca prawny R.B. nie świadczył w istocie pomocy prawnej na rzecz powódki w postępowaniu kasacyjnym, co uzasadniało oddalenie złożonego przez niego wniosku o przyznanie kosztów tej pomocy.

SSN Kamil Zaradkiewicz

[M.O.]

[a.ł]